

Bruno DE WEVER, *Oostfrontiers. Vlamingen in het Vlaams Legioen en de Waffen-SS*. Tielt-Weesp Lannoo 1984 (*Reeks Retrospectief*) ; 180 bl., ill.

Het komt zelden voor dat een licentiescriptie al onmiddellijk nadat ze werd afgesloten, als boek wordt uitgegeven. De studie van B. De Wever heeft deze eer ruim verdiend en wij kunnen de woorden van waardering die zijn promotor, prof. dr. H. Balthazar van de R.U.Gent, in het korte voorwoord voor zijn student over heeft, volmondig beamen, te meer als men er mee rekening houdt dat de jonge historicus hier een van de „moeilijkste themas” uit de eigentijdse

geschiedenis van Vlaanderen, dat „de hevigste en meest passionele polarisaties uitlokte”, op een verstandige en boeiende wijze behandelt. Het gaat hem niet zozeer om de geschiedenis van de militaire operaties waarbij de „Oostfronters” werden ingezet, maar om de gehele atmosfeer die tot het verschijnen der dienstneming heeft geleid, de motivaties van de vrijwilligers, de spanningen tussen de verschillende groepen met verschillende ideële en politieke achtergrond, hun idealen en hun desillusies, hun moeilijkheden met de overheden en de achtergrond ervan, de sociale voordelen der vrijwilligers en die van hun families, hun houding t.o.v. de inzet in het Westen, de verwarde toestand na september 1944. Het boek is een goed voorbeeld van de toepassing der methode van de *orale geschiedenis*, met haar voor- en nadelen. Het toont ook aan hoe moeilijk het blijkt te zijn een enigszins objectief deskriptief beeld te schetsen van verschijnselen en gebeurtenissen waarvan vele medespelers nog in leven zijn en die nog in het geheugen van velen liggen. Wij wijzen hier alleen op twee punten. De Wever, wiens sympathie voor de zog. „rebellens” nogal duidelijk is, schetst op uitstekende wijze het vooroorlogse klimaat in de Katholieke Jeugdbeweging met het sterke antibolschewistische motief (De Waarheid!). Ook staat men verbaasd dat de getalssterkte van de Oostfronters (V.L. en Waffen-SS) alleen door interpolaties berekend worden en dat de schattingen zo ver uit elkaar liggen (de Wever blijft bij 4500 tot augustus 1944). Het boeiend geschreven boek is overvloedig geïllustreerd en wordt daardoor bijna ook een kijkboek.

Wij maken van de gelegenheid gebruik om de aandacht te vestigen op een ander deel uit de rijk geïllustreerde *Retrospectief*-reeks, een boek van ons bestuurslid prof. dr. St. Top, hoogleraar in de volkskunde te Leuven: *Komt vrienden, luistert naar mijn lied. Aspecten van de straatzanger in Vlaanderen (1750-1950)*, dat in 1985 bij dezelfde uitgave is verschenen.

G. DE SMET